

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΒΟΡΕΙΟ
ΑΙΓΑΙΟ»**

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**Μυτιλήνη, 27/11/2024
Αριθ. Πρωτ. : οικ.2276**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Έγκριση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων Απαντήσεων για την υποβολή προτάσεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για τη δράση 1.3.1 με τίτλο «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», στο πλαίσιο του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Έχοντας υπόψη τη νομική βάση της δράσης:

- Τον ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύει.
- Το π.δ. 137/10 (ΦΕΚ 230 Α/27-12-2010): Οργανισμός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Τον Ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
- Τον ν. 4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.» (αφορά Περιφέρειες).
- Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

Συνοχής.

- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Την C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία.
- Την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2022)6253 final/29.8.2022 που αφορά την έγκριση του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» (CCI 2021EL16FFPR015).
- Την Υπουργική Απόφαση 114947/29.11.2022 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027» (ΦΕΚ Β 6132).
- Τον Νόμος 4914/2022 (ΦΕΚ Α' 61/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.», όπως ισχύει.
- Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 82981 (ΦΕΚ Β' 4681-5/09/2022) με την οποία αναδιարθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο». σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και αντικατάσταση της υπ' αρ. 32680/ΕΥΘΥ 334/23-03-2015 (Β' 791) Υπουργικής Απόφασης.
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis).
- Την 16/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Μυτιλήνης σχετικά με την επικύρωση του αποτελέσματος των εκλογών για την ανακήρυξη Περιφερειακών Αρχών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου στις εκλογές της 15ης Οκτωβρίου 2023 καθώς και το από 16-12-2023 Πρακτικό Ορκωμοσίας.
- Την υπό στοιχεία Υ12/ 8-7-2023 (Β' 4403) απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση».
- Το π.δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων.».
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Η Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2022) 5087 /14.07.2022 «Υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. SA.103501 (2022/N) – Ελλάδα: Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων για την Ελλάδα (1 Ιανουαρίου 2022 – 31 Δεκεμβρίου 2027), όπως ισχύει.
- Την Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
- Το από 29.06.2023 ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΘΥ με θέμα: «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου 2021-2027».
- Την με Α.Π. 110565/22.11.2022 (Β' 5958) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

- του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]».
- Την με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027».
 - Την Κοινή Υπουργική Απόφαση 5483/20.01.2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390).
 - Την Υπουργική Απόφαση αριθμ. 114274/28.11.2022 «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022 - Α' 61)» (ΦΕΚ Β' 6131).
 - Την με Α.Π. 5483/20.01.2023 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ 390/Β/30.01.2023).
 - Την με Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023 Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: «Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise)».
 - Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα "Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων".
 - Την με Α.Π 99801/27.10.2023 της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων"
 - Την με Α.Π 112292/27.11.2023 της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
 - Την με Α.Π. Οικ. 177/01.02.2024 (ΑΔΑ: 9ΝΤΠ7ΛΩ-ΟΕ6) Απόφαση του ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ με θέμα: «Ορισμός του «Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ)» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος για τη διαχείριση Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων.
 - Την με αριθμ. πρωτ. οικ. 469/19.03.2024 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2021-2027, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων.
 - Την με Α.Π οικ.932/17.05.2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκε ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων (5η ΕΚΔΟΣΗ).
 - Την με αριθμό πρωτ. 992/23.05.2024 γνώμη της ΕΥΚΕ-ΧΕ για την πρόσκληση «Πρώθηση των πωλήσεων και κυρίως των εξαγωγών» του Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο 2021-2027.
 - Την απόφαση οικ.1357/10.07.2024 του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση εξειδίκευσης της δράσης του Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο 2021-27.
 - Την με Α.Π οικ. 1554/05.08.2024 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Βόρειο Αιγαίο 2021-2027 με την οποία εγκρίθηκαν τα κριτήρια επιλογής της πράξης (3^η Γραπτή διαδικασία).
 - Την με Α.Π.110/2024 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αναφορικά με την επικαιροποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΒΑ.
 - Την με Α.Π οικ.1753/20.09.2024 πρόσκληση δράσης 1.3.1 με τίτλο «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», στο πλαίσιο του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.

- Την με Α.Π οικ.1843/03.10.2024 πρόσκληση δράσης 1.3.1 με τίτλο «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», στο πλαίσιο του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.
- Την με Α.Π 2083/01.11.2024 γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ.
- Το με Α.Π 2165/13.11.2024 έγγραφο του Επιμελητήριου Λέσβου.
- Την με Α.Π. 2165/13.11.2024 πρόσκληση δράσης 1.3.1 με τίτλο «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», στο πλαίσιο του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Την έκδοση Συχνών Ερωτήσεων Απαντήσεων της Πρόσκλησης της δράσης 1.3.1 με τίτλο «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης» στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027 και συγκεκριμένα της ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 «Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, με αύξηση του μεγέθους και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, κυρίως μέσω και της έξυπνης εξειδίκευσης (ΕΤΠΑ)» και του ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ Ειδικό Στόχο 1.3: «Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων» και μέσω αυτής επιδιώκεται η ενίσχυση των δραστηριοτήτων των τομέων προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), μέσω της στήριξης υφιστάμενων, πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

1. **Ερώτηση:** Για τις επιχειρήσεις με διαχειριστική χρήση 01/07-30/06 ποιων ετών τα οικονομικά στοιχεία λαμβάνονται υπόψη για το προσδιορισμό του μεγέθους;

Απάντηση: Για τον προσδιορισμό του μεγέθους της δικαιούχου επιχείρησης, βάσει του ορισμού της Σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, επισυνάπτονται τα οικονομικά στοιχεία των δυο (2) τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων για τις οποίες έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα.

2. **Ερώτηση:** Εάν μία επιχείρηση έχει έδρα εκτός περιφέρειας Βορείου Αιγαίου μπορεί να υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης στην δράση;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης οι Δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν στην Ελληνική Επικράτεια και να πραγματοποιήσουν επένδυση αποκλειστικά εντός Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Ως εκ τούτου αποτελεί επιλέξιμη ενέργεια η ενίσχυση της νέας εγκατάστασης με την προϋπόθεση ότι το σύνολο των δαπανών αφορούν αποκλειστικά το υποκατάστημα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

3. **Ερώτηση:** Αρκεί μία επιχείρηση να έχει ενεργό έναν από τους ΚΑΔ που βρίσκεται στο Παράρτημα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: «Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ);
Απάντηση: Απαραίτητη προϋπόθεση είναι το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: «Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης, στον οποίο οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ουσιαστικά, κατά την κλεισμένη διαχειριστική χρήση 2023 (Κύριος ΚΑΔ ή ΚΑΔ μεγαλύτερων εσόδων).
4. **Ερώτηση:** Εάν μία επιχείρηση έχει ενεργό τον επιλέξιμο ΚΑΔ από τις 14/03/2023 είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα;
Απάντηση: Όχι καθώς θα έπρεπε να ήταν ενεργός καθ' όλη τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης του 2023.
5. **Ερώτηση:** Έστω ότι μία επιχείρηση έχει έδρα εκτός περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και δεν έχει προβεί σε έναρξη υποκαταστήματος εντός της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (θα το πράξει μετά την ένταξη του) ποιο αδειοδοτικό έγγραφο μπορεί να προσκομίσει;
Απάντηση: Να προσκομισθεί το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης για τον ενισχυόμενο ΚΑΔ στην έδρα εκτός Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
6. **Ερώτηση:** Οι ατομικές επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;
Απάντηση: Οι ατομικές επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται σε εγγραφή στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων καθότι ως πραγματικός δικαιούχος λογίζεται ο ίδιος ο επιχειρηματίας/ιδιοκτήτης τους.
7. **Ερώτηση :** Πότε ορίζεται η ύπαρξη μίας (1) τουλάχιστον ΕΜΕ εξαρτημένης εργασίας κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης;
Απάντηση: Για παράδειγμα εάν ένας δικαιούχος υποβάλλει τον 12^ο του 2024 θα πρέπει κατά το έτος 2023 (01.01.2023-31.12.2023) να υποδείξει την ύπαρξη μίας ΕΜΕ.
8. **Ερώτηση :** Η σύνδεση του επενδυτικού σχεδίου με την προτεραιοποίηση της Περιφερειακής RIS3 αποτελεί τυπική προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη Δράση; Επίσης το σύνολο των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να συνάδει με τις περιοχές παρέμβασης;
Απάντηση: Η επιλογή προτεραιότητας της Περιφερειακής RIS3 δεν αποτελεί τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στη δράση αλλά βαθμολογούμενο κριτήριο. ΜΟΝΟ στην περίπτωση που συνδεθεί το επενδυτικό σχέδιο, με την προτεραιοποίηση της Περιφερειακής RIS3 θα πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση ώστε η τεκμηρίωση να είναι αναλυτική και ρεαλιστική. Επιπλέον οι δαπάνες που θα υλοποιηθούν και θα πιστοποιηθούν οφείλουν να συνδέονται με τις περιοχές παρέμβασης της Περιφερειακής Απόληξης. Οι δαπάνες που δεν εξυπηρετούν άμεσα την επιλεχθείσα προτεραιοποίηση θα είναι επικουρικές.
9. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη επιχείρηση, η οποία δεν διαθέτει στην έδρα της κατά την κλεισμένη διαχειριστική χρήση 2023 Επιλέξιμο Κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ μεγαλύτερων εσόδων αλλά διαθέτει

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

υποκατάστημα που έχει επιλέξιμο Κύριο ΚΑΔ, είναι επιλέξιμη στη Δράση;

Απάντηση: Είναι επιλέξιμη πρόταση με την προϋπόθεση ότι η επένδυση θα υλοποιηθεί αποκλειστικά στο υποκατάστημα εντός ΒΑ με τον αντίστοιχο ΚΑΔ.

10. **Ερώτηση:** Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ) αναφέρονται ΚΑΔ με διαφορετικά επίπεδα. Σε περίπτωση που δικαιούχος διαθέτει τρίτοβάθμιο ΚΑΔ (π.χ ΧΧ.ΧΧ.ΧΧ) αλλά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ υπάρχει ο δευτεροβάθμιος ΚΑΔ (π.χ ΧΧ.ΧΧ) μπορεί να υποβάλλει;

Απάντηση: Όχι μόνο ΚΑΔ που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ) είναι επιλέξιμοι.

11. **Ερώτηση:** Οι Υπεύθυνες Δηλώσεις που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ μπορούν να υποβληθούν υπογεγραμμένες μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο;

Απάντηση: Ναι μπορούν να υποβληθούν υπογεγραμμένες από τον νόμιμο εκπρόσωπο και να έχουν εκδοθεί είτε μέσω Gov.gr είτε να φέρουν ψηφιακή υπογραφή.

12. **Ερώτηση:** Η τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής μπορεί να γίνει με υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών από τράπεζες του εξωτερικού;

Απάντηση: Για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής γίνονται αποδεκτά όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία λειτουργούν νόμιμα στην χώρα εγκατάστασής τους. Εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Ρωσικών και Λευκορωσικών συμφερόντων κατά το πνεύμα των ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) αριθ. 833/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31^{ης} Ιουλίου 2014 & αριθ. 765/2006 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18ης Μαΐου 2006, καθώς και μεταγενέστερων περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων κυρώσεις κατά ατόμων, οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα για λόγους που σχετίζονται με την Ουκρανία (Πηγή: Επίσημος Ιστότοπος του Συμβουλίου της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, <https://www.consilium.europa.eu/el/policies>), που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από το σύστημα διατραπεζικών συναλλαγών SWIFT.

13. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ της Πρόσκλησης της Δράσης, στο σημείο 2 αναγράφεται «Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου διμήνου από την υποβολή του». Πως ορίζεται το τελευταίο δίμηνο;

Απάντηση: Το Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας κατά την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι σε ισχύ εντός διμήνου από την έκδοσή του. Για παράδειγμα εάν η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης πραγματοποιηθεί 30/11/2024 το Πιστοποιητικό θα πρέπει να φέρει ημερομηνία έκδοσης από 30/09/2024 και μεταγενέστερα.

14. **Ερώτηση:** Για την κάλυψη της Ίδιας συμμετοχής μπορούν να προσκομισθούν χρηματικά διαθέσιμα προσώπων που τηρούνται σε τραπεζικούς λογαριασμούς από κοινού με άλλους

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

δικαιούχους (τραπεζικός λογαριασμός με συνδικαιούχους) ;

Απάντηση: Η κάλυψη της ίδιας συμμετοχής μπορεί να γίνει μέσω τραπεζικών διαθέσιμων από λογαριασμό στον οποίο εκτός από τον δικαιούχο υπάρχουν και άλλοι συνδικαιούχοι.

15. **Ερώτηση:** Στην περίπτωση απόδειξης της ιδιωτικής συμμετοχής με μέσα υπόλοιπα των λογαριασμών των εταιρών / μετόχων, θα πρέπει όλοι οι μέτοχοι/ εταίροι να υποβάλλουν τραπεζικές βεβαιώσεις;

Απάντηση: Όχι. Μπορεί ακόμη και ένας εξ αυτών να τεκμηριώσει την ιδιωτική συμμετοχή ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής του στην επιχείρηση. Επιπλέον δύναται να υποβληθούν παραπάνω από μία τραπεζική βεβαίωση.

16. **Ερώτηση:** Οι ισολογισμοί θα πρέπει να είναι δημοσιευμένοι;

Απάντηση: Για όσες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση θα πρέπει οι οικονομικές καταστάσεις να έχουν υποβληθεί στο ΓΕΜΗ. Σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία δημοσίευσης τους στο ΓΕΜΗ, να επισυνάπτεται ο υποβληθείς Ισολογισμός στο ΓΕΜΗ, καθώς και η σχετική αίτηση καταχώρησής του.

17. **Ερώτηση :** Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ ο δικαιούχος οφείλει να προσκομίσει τα έντυπα Ε3 (με αριθμό καταχώρησης) για το έτος 2022 & 2023. Γίνονται αποδεκτές οι τροποποιητικές δηλώσεις;

Απάντηση: Γίνονται αποδεκτές οι τροποποιητικές δηλώσεις οι οποίες θα πρέπει να συνοδεύονται από τεκμηριωτικό υλικό σχετικά με τις αλλαγές που τροποποιήθηκαν ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν παραβιάζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης.

18. **Ερώτηση:** Υπάρχει υποχρέωση διατήρησης της επιχορηγούμενης ΕΜΕ μισθωτής εργασίας του νέου προσωπικού μετά την υλοποίηση της επένδυσης;

Απάντηση: : ΝΑΙ, η επιχορηγούμενη ΕΜΕ πρέπει να είναι πρόσθετη ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, π.χ. αν μία επιχείρηση υποβάλει την αίτημα ελέγχου τον Νοέμβριο του έτους 2025, έτος βάσης της θεωρείται το διάστημα από τον Νοέμβριο του 2024 έως τον Οκτώβρη του έτους 2025. Ο έλεγχος της πρόσθετης ΕΜΕ γίνεται σε χρονολογικό διάστημα ακέραιων (ολόκληρων) μηνών και το διάστημα της υποχρέωσης διατήρησης της πρόσθετης ΕΜΕ επιλέγεται από τη δικαιούχο επιχείρηση και αποδεικνύεται κατά την υλοποίηση. Το διάστημα που υποδεικνύεται μπορεί να είναι είτε συνεχές είτε όχι.

19. **Ερώτηση:** Το κόστος ανανέωσης ενός συστήματος πιστοποίησης είναι επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Όχι δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η ανανέωση. Η πιστοποίηση θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή της, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

20. **Ερώτηση:** Θα πρέπει το σύνολο των δαπανών ενός επενδυτικού σχεδίου να σχετίζονται με την οργανωτική ή /και την διαδικαστική καινοτομία;

«Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις - Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

Απάντηση: Το σύνολο των δαπανών ενός επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να εξυπηρετεί το αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο που σχετίζεται με την οργανωτική και διαδικαστική καινοτομία. Το βαθμολογούμενο κριτήριο 1 «Περιγραφή Επενδυτικού Σχεδίου» εξαρτάται από την επαρκή και ρεαλιστική περιγραφή του σχεδίου και φυσικά των δαπανών.

21. **Ερώτηση:** Είναι απαραίτητο ο δικαιούχος να υλοποιήσει δαπάνη ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ);

Απάντηση: Η δικαιούχος επιχείρηση οφείλει να μεριμνήσει για την υλοποίηση δαπανών που διευκολύνουν την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία. Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ η ικανοποίηση της υποχρέωσης εξαρτάται από τη φύση χρηματοδότησης της δαπάνης και ανάλογα με το είδος προτεινόμενης Πράξης οι περιπτώσεις που περιγράφονται στο παράρτημα δύνανται να εφαρμόζονται συνδυαστικά.

22. **Ερώτηση:** Έστω ότι μία επιχείρηση στεγάζεται σε κτίριο στο οποίο δεν γίνεται να πραγματοποιηθεί παρέμβαση σχετικά με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία. Πως τηρείται η σχετική υποχρέωση σε αυτή την περίπτωση;

Απάντηση: Σε αυτή την περίπτωση ο δικαιούχος οφείλει να προσκομίσει Υ.Δ. από μηχανικό με τα απαιτούμενα παραδοτέα για την τεχνική αδυναμία οριζόντιας και κάθετης πρόσβασης στο κτίριο και να προχωρήσει σε αντίστοιχες δαπάνες φιλικές προς ΑΜΕΑ ανάλογα με το είδος των παρεμβάσεων που υλοποιεί.

Το αρχείο θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ www.perba.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, και του Ε.Φ. www.elanet.gr, www.efepae.gr.

Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται ΕΦΕΠΑΕ/ΕΛΑΝΕΤ και στο e-mail: goglobal@elanet.gr

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Κ.Ι. ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ

Συνημμένα : Αναλυτική Πρόσκληση με τα Παραρτήματά της

Κοινοποίηση :

- Γενική Γραμματέας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Εσωτερική Διανομή :

- Γραφείο Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου
- Χ/Α

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

